

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ
ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

**The Knowledge about Intellectual Property of Persons who have rights to own
intellectual Property in Muang District, Kamphaengphet Province.**

นางสาวดลยา เจริญ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร กำแพงเพชร เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้นำไปพัฒนาการทำงานของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญากับประชาชนในพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือประชาชนในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจ จำนวน 400 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรทั้ง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) และทดสอบสมมติฐานความแปรปรวนทางเดียวของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้ ความเข้าใจมาก (เกรด A) มีร้อยละ 6.3 เท่านั้น และไม่มีมีความรู้ ความเข้าใจ (เกรด D) ร้อยละ 42.2 ในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา สรุปได้ว่า ประชาชนผู้มีสิทธิในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ มีระดับความรู้อยู่ในเกณฑ์ที่มีความรู้ ร้อยละ 57.8

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชรแตกต่างกัน ยกเว้น ปัจจัยด้านเพศ อายุ และรายได้ ซึ่งไม่ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ

ABSTRACT

The objectives of this independent study were to study the knowledge about Intellectual Property of Persons who have rights to own intellectual Property in Muang District, Kamphaengphet Province.etc., and to provide the information gathered from the research to the work development of the provincial commercial office. The example group in this study was population in Muang District, Kamphaengphet Province of which the survey tool is 400 questionnaires. The statistics used in the analysis were percentage, standard deviation. The statistics used to test the independent sampling t-test and the one-way ANOVA of two populations (if one-way ANOVA) if The differences were found, so the paired tests were tested by Least Significant Difference (LSD)

The study found that Respondents had much knowledge and understanding (grade A) with only 6.3 percent, and lack of knowledge and understanding (Grade D) 42.2 percent in terms of knowledge and understanding about intellectual property. In conclusion, the people who have the right to Mueang Kamphaeng Phet Most of Kamphaeng Phet The level of knowledge is in the criteria of 57.8 percent.

Hypothesis test found that Personal factors that are different in sex, age, level of education, occupation, and income have an effect on knowledge. Understanding about intellectual property of rights holders In Mueang Kamphaeng Phet District Kamphaeng Phet province is different, except for gender, age and income, which does not affect knowledge. Understanding about intellectual property of rights holders In Mueang Kamphaeng Phet District Kamphaeng Phet Province

Keywords : The Knowledge about Intellectual Property of Persons who have rights to own intellectual Property

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการค้า ธุรกิจบริการ ทรัพย์สินทางปัญญา และราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ มีภารกิจเกี่ยวกับการ

ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งให้ความคุ้มครอง และปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (กรมทรัพย์สินทางปัญญา,2562)

คนไทยส่วนมากจะเรียกทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภทว่า “ลิขสิทธิ์” ซึ่งไม่ถูกต้องนัก เพราะ ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) คือผลงานอันเกิดจากการประดิษฐ์ คิดค้น หรือสร้างสรรค์ของ มนุษย์ ซึ่งเน้นที่ผลผลิตของสติปัญญาและความชำนาญ โดยไม่จำกัดชนิดของการสร้างสรรค์หรือวิธีในการ แสดงออก ทรัพย์สินทางปัญญาอาจแสดงออกในรูปแบบของ สิ่งที่จับต้องได้ เช่น สินค้าต่างๆ หรือใน รูปแบบของสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น บริการ แนวคิดใน การดำเนินธุรกิจ กรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม เป็นต้น (กรมทรัพย์สินทางปัญญา,2560)

ทรัพย์สินทางปัญญาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม (Industrial Property) และลิขสิทธิ์ (Copyright) ดังนี้

ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เกี่ยวกับสินค้าอุตสาหกรรม ต่างๆ อาจเป็นความคิดในกระบวนการหรือเทคนิคในการผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม เครื่องหมายการค้า ถิ่นที่อยู่ทางการค้า แหล่งกำเนิดสินค้า ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม ได้แก่ สิทธิบัตร แบบ พังภูมิจของวงจรรวม เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (กรมทรัพย์สินทาง ปัญญา,2560)

ลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวของผู้สร้างสรรค์ที่จะกระทำการใดๆ กับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ ทำขึ้น โดยประเภทของงานอันมีลิขสิทธิ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้แก่ งานวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียง แพร่ภาพ หรืองานอื่นใดในแผนก วรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ ไม่ว่าจะงานดังกล่าวจะแสดงออกโดยวิธีหรือรูปแบบอย่างไร นอกจากนั้นกฎหมายลิขสิทธิ์ยังให้ความคุ้มครองถึงสิทธิของนักแสดงด้วยแต่ไม่ครอบคลุมถึงความคิด ขึ้นตอน กรรมวิธี ระบบ วิธีใช้ วิธีทำงาน แนวความคิด หลักการ การค้นพบ ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์หรือ คณิตศาสตร์ (กรมทรัพย์สินทางปัญญา,2560)

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเป็นหน่วยงานผู้แทนของกระทรวงพาณิชย์ในภูมิภาค ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ สำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้า และยังมีหน้าที่ วิเคราะห์ วินิจฉัย ให้ความเห็นและสั่งการจดทะเบียน/รับแจ้ง ข้อมูลเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในภูมิภาคบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น (กระทรวงพาณิชย์ ,2562)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของ ผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาว่า ผู้มีสิทธิ มีความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภทถูกต้องมากขึ้นเพียงใดเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชรในด้านการบริการอำนวยความสะดวกและให้ความรู้ประชาชนในด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารายละเอียดอันเกี่ยวข้องกับความหมายของทรัพย์สินทางปัญญา
2. เพื่อศึกษาสถานการณ์ของผู้มีสิทธิอันเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้มีสิทธิที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาแตกต่างกัน
2. ผู้มีสิทธิที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา แตกต่างกัน
3. ผู้มีสิทธิที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา แตกต่างกัน
4. ผู้มีสิทธิที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา แตกต่างกัน
5. ผู้มีสิทธิที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิในอำเภอเมืองกำแพงเพชร
2. ขอบเขตด้านประชากรศึกษาผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจในอำเภอเมืองกำแพงเพชร , เกษตรกรในอำเภอเมืองกำแพงเพชร , พนักงานเอกชนและผู้ประกอบธุรกิจในอำเภอเมืองกำแพงเพชร , นักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. ขอบเขตด้านระยะเวลาทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2562 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ความรู้ (Knowledge) คือ สิ่งที่ได้มาจากการศึกษาเล่าเรียน การได้ยิน การฟัง การคิด การปฏิบัติ การศึกษาค้นคว้า ประสบการณ์ สังสม จนเป็นความสามารถเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ความเข้าใจ คือ รู้เรื่อง รู้ความหมาย

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1973) ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง (facts) ความจริง (truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและรวบรวมสะสมไว้จากประสบการณ์ต่างๆ

จากความหมายของคำว่าความรู้ความเข้าใจที่มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างกันนี้ สามารถสรุปได้ว่า “ความรู้ ความเข้าใจ” หมายถึง สิ่งที่ตั้งสมมาจากประสบการณ์การรับรู้ ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัส ได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น ได้คิดวิเคราะห์ผ่านการถ่ายทอดจากบุคคลอื่น หรือจากเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

กรมทรัพย์สินทางปัญญา (2560) ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) หมายถึง ผลงานอันเกิดจากการประดิษฐ์ คิดค้น หรือสร้างสรรค์ของมนุษย์ ซึ่งเน้นที่ผลผลิตของสติปัญญาและความชำนาญ โดยไม่จำกัดชนิดของการสร้างสรรค์หรือวิธีในการแสดงออก ทรัพย์สินทางปัญญาอาจแสดงออกในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น สินค้าต่างๆ หรือในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น บริการ แนวคิดในการดำเนินธุรกิจ กรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม เป็นต้น

ผู้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาคือ ผู้ที่ประดิษฐ์ คิดค้น หรือสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้สติปัญญาและความชำนาญ โดยไม่จำกัดชนิดของการสร้างสรรค์หรือวิธีในการแสดงออก อาจเป็นรูปแบบของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น สินค้าต่างๆ หรือในรูปแบบของสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น บริการ

สรุปได้ว่า ทรัพย์สินทางปัญญา คือสิ่งที่ถูกสร้างสรรค์ ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยความสามารถของผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ ทักษะของตนเอง อาจเป็นผลงานส่วนบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานขึ้นก็ได้ และสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญานั้นไม่จำเป็นต้องเป็นของผู้สร้างสรรค์ผลงานเสมอไป เพราะหากผู้สร้างสรรค์ผลงานยินยอมให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของตนเองนั้นก็สามารทำได้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(1) พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คุ้มครอง การประดิษฐ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยให้ความคุ้มครอง 3 ประการคือ สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Patent

for Innovation), การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design) และอนุสิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Petty Patent) โดยผู้ประดิษฐ์และผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์จะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อได้ทำการจดสิทธิบัตรตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัตินี้ เมื่อจดแล้วจะได้รับความคุ้มครองถึงผลประโยชน์แต่เพียงผู้เดียวในการแสวงหาประโยชน์จากผลผลิตทางปัญญาของตน เพื่อส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาทำให้เกิดเทคโนโลยีใหม่ๆ เพิ่มขึ้น (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์,2562)

(2) พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมาย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2559 มีวัตถุประสงค์ให้ความคุ้มครองเครื่องหมาย 4 ประเภท คือ เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายร่วม เพื่อบ่งบอก จำแนก และแยกให้เห็นว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า นั้นแตกต่างจากสินค้าของผู้อื่น ซึ่งการได้มาซึ่งสิทธิความคุ้มครองนั้นสามารถได้มา 2 ทางคือ ได้มาโดยการใช้ และการได้มาโดยจดทะเบียน พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาในการรับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า รวมถึงสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้า และอายุความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าอีกด้วย (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์,2562)

(3) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มีวัตถุประสงค์ให้ความคุ้มครองป้องกันผลประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและทางศีลธรรม ซึ่งบุคคลพึงได้รับจากผลงานสร้างสรรค์อันเกิดจากความนึกคิดและสติปัญญาของตน นอกจากนี้ยังมุ่งที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรคผลงาน กล่าวคือ เมื่อผู้สร้างสรรค์ได้รับผลตอบแทนจากหยาดเหงื่อแรงกายและสติปัญญาของตน ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการลงทุน ก็ย่อมจะเกิดกำลังใจที่จะคิดค้นสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานให้แพร่หลายออกไปมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสติปัญญาของคนในชาติ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต (หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเษก จันทบุรี,2562)

(4) พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2546 มีวัตถุประสงค์ให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนสับสนหรือหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้า โดยกำหนดให้มีการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าที่มาจากแหล่งภูมิศาสตร์และห้ามการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อันจะทำให้เกิดความสับสนหรือหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์อันแท้จริงของสินค้าที่ระบุในทะเบียน (กรมทรัพย์สินทางปัญญา,2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีสิทธิฯ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร จากการสืบค้นจำนวนประชากร ณ เดือนธันวาคม 2561 โดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 137,743 คน(ประชากรทุกคนเป็นผู้มีสิทธิ)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% หรือ 0.05 ของระดับนัยสำคัญ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าความคลาดเคลื่อน 5% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05

แทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{137,743}{1 + 137,743(0.05)^2}$$

=398.84

จากผลการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้จำนวนเต็มและง่ายต่อการจัดเก็บแบบสอบถามรวมถึงกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 400 คน สำหรับการศึกษานี้

วิธีการสุ่มตัวอย่าง หน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ของผู้มีสิทธิฯ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร จำนวนทั้งสิ้น 137,743 คน (ชันวาคม,2561 กรมการปกครอง,กระทรวงมหาดไทย) ผู้ศึกษาจะเก็บตัวอย่างจำนวน 400 คน ในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยแบ่งอาชีพออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้กลุ่มราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 70 คน กลุ่มลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 70 คนกลุ่มค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 70 คน กลุ่มเกษตรกร จำนวน 70 คน กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 70 คน และกลุ่มอาชีพอื่นๆ จำนวน 50 คนรวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

การสร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตาม

กรอบแนวคิดและให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยคำถามเป็นลักษณะปลายปิด (Close-ended Questionnaire) แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ จำนวน 21 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของงาน

4. นำแบบสอบถามไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปติดต่อกับส่วนราชการในอาคารศาลากลางจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 70 ชุด เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและขอดำเนินการแจกแบบสอบถาม และจะเก็บแบบสอบถามภายใน 3 วันทำการ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปติดต่อกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกำแพงเพชร จำนวน 70 ชุด เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและขอให้ดำเนินการแจกแบบสอบถามนี้กับกลุ่มเกษตรกร และจะเก็บแบบสอบถามภายใน 3 วันทำการ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปประสานงานกับห้างหุ้นส่วนและบริษัทในพื้นที่อำเภอเมืองกำแพงเพชร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและขอดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับลูกจ้าง/พนักงานจำนวน 70 ชุดและจะเก็บแบบสอบถามภายใน 3 วันทำการ

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร ในการลงพื้นที่ตรวจสอบราคาสินค้าในเขตพื้นที่อำเภอเมืองกำแพงเพชร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและขอให้ดำเนินการแจกแบบสอบถามนี้กับประชาชนจำนวน 70 ชุด และจะรวบรวมแบบสอบถาม ภายใน 3 วันทำการ

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและขอดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาจำนวน 70 ชุดและให้เวลานักศึกษาตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 นาที

6. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและให้กับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 50 ชุด และให้เวลาตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 นาที

7. คำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 400 ชุดมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. การทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิฯ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) จำนวน 21 ข้อ คือ ใช่หรือไม่ใช่ ดังนั้นช่วงคะแนนจะอยู่ระหว่าง 0 - 21 คะแนน แบ่งคะแนนในการวิเคราะห์ตามลำดับสำหรับเกณฑ์การตรวจให้คะแนน มีดังนี้

ข้อ 1 , 3 , 4 , 5 , 7 , 8 , 10 ,11 ,12 , 14 ,15 , 19 , 21 ตอบใช่ได้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบไม่ใช่ได้ 0 คะแนน

ข้อ 2 , 6 , 9 ,13 , 16 ,17 ,18 , 20 ตอบไม่ใช่ได้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบใช่ได้ 0 คะแนน

โดยจะแบ่งคะแนนในการวิเคราะห์ ตามลำดับ A , B , C และกำหนดค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) ทางสถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกรด A มีความรู้ ความเข้าใจมาก

เกรด B มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง

เกรด C มีความรู้ ความเข้าใจน้อย

เกรด D ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ

ผลการวิจัย

1. ด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.2 และเพศชาย ร้อยละ 48.8 มีช่วงอายุ 20-30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.5 ช่วงอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.8 และช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 38.8 และจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6 ตามลำดับ มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 19.3 เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 18 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 16 ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 15 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ยต่อ

เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47 รายได้ 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.5 รายได้ 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.5 และรายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

2. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่มีความรู้ ความเข้าใจ (เกรด D) คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจน้อย (เกรด C) คิดเป็นร้อยละ 33 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (เกรด B) คิดเป็นร้อยละ 18.5 และมีความรู้ความเข้าใจมาก (เกรด A) คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง “ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร” สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในพื้นที่อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ไม่จำกัดด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามดังกล่าว ร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 57.8 ไม่ผ่านเกณฑ์ (เกรด D) ร้อยละ 42.2 โดยกลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจมาก (เกรด A) มีร้อยละ 6.3 เท่านั้น ส่วนกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง (เกรด B) ถึงน้อย (เกรด C) มีร้อยละ 18.5 และ 33 ตามลำดับ ซึ่งผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร 2 ใน 5 ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้น อาจมีความคลาดเคลื่อนอยู่ จากตัวแปรสำคัญ คือ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีโอกาสผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถามได้โดยตั้งใจหรือไม่ ตั้งใจก็เป็นได้ แต่ผลการสำรวจก็แสดงให้เห็นว่าผู้มีสิทธิในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ ในอำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร” ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะคือ หน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐบาล สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ควรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของผู้มีสิทธิ ร่วมกันส่งเสริมความรู้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางด้านทรัพย์สิน

เส้นทางปัญญา การประดิษฐ์คิดค้นองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชนาธิป อ่อนหวาน.(2553).ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการซื้อสินค้าที่มี
ผลकार์บอนของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร.ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การตลาด : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- โดม อินทรกระตึก.(2558).ความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยาน
แห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. สารนิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต
- นวรรตน์ พัฒโนทัย. (2555).ความรู้ ความเข้าใจในความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางระบบคอมพิวเตอร์
: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. สาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ : มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- นิตยา ศรีพูล.(2558).ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ของประชาชนในเขตจังหวัดสงขลา:
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- นงนพร ทับทิมทวีโชค.(2556).ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกลุ่มจังหวัด
อีสานตอนใต้ ที่มีต่อโครงการประกันรายได้เกษตรกร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ) : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ประสงค์ เอี้ยวเจริญ, เขาวฤทธิ์ สุขรักรัษ์ , จินตนา คุ่มอยู่ , พรทิพย์ ไตรพิทยากุล และชัยวัช ตุ่มมะ. (2552).
ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาและบุคลากร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- พิมพ์ลภัส สุขสวัสดิ์.(2560).ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบ
อินเทอร์เน็ตของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี. สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและรัฐ
ประศาสนศาสตร์: มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
- ศิพล รื่นใจชน.(2549). ความรู้ ความเข้าใจ ในสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และ
รถจักรยานยนต์,ศึกษากรณีประชาชนหมู่ 1 ตำบลทามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี.
วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา

อัญรพร ปะที.(2559).ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนต่อการคุ้มครองคนไร้ที่
พึ่ง:กรณีศึกษาประชาชนในตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. สารนิพนธ์ ปริญญาสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อรอุมา พัชรวรภาส.(2547).ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของข้าราชการพลเรือนเกี่ยวกับการปฏิรูประบบ
ราชการ : กรณีศึกษาข้าราชการพลเรือนเขตกรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต